

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : Z-81625851-610- 533
Konu : Soru Önergesi (7/13848)

05.11.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/13848
GK 4

İlgi : 17.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1459047 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Kayseri Milletvekili Sayın Aşkın GENÇ tarafından yöneltilen 7/13848 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

"4857 sayılı İş Kanunun 39 uncu maddesi ile Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 522 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için ücretlerin asgari hadlerinin, Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile Asgari Ücret Yönetmeliğinde belirlenen ilke ve esaslara göre belirleneceği öngörülmüştür. Asgari ücret, brüt olarak tespit edilmekte ve kanuni kesintiler yapıldıktan sonra kalan miktar işçiye ödenmektedir. Asgari ücret, kamu düzeni ile ilgili olup işçilere Asgari Ücret Tespit Komisyonunca belirlenen miktarın altında bir ücretin ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Asgari ücretin üzerindeki ücret ve sosyal haklar ise, işçi ve işveren arasında akdedilen iş sözleşmeleri ve taraflar arasında gerçekleşen toplu iş sözleşmeleri ile ya da işyeri personel yönetmelikleriyle serbestçe belirlenebilmektedir.

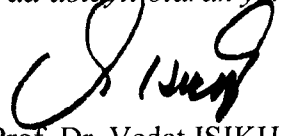
6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşme Kanununda toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkili olabilecek taraflar ve tespiti ilişkin süreç belirlenmiştir.

Bu kapsamda, yetki şartlarını sağlayan sendikaların toplu iş sözleşmesi bağlatmak için yetkili olduklarının tespitini Bakanlığımızdan istemeleri üzerine toplu iş sözleşme süreci başlayabilecek olup, toplu iş sözleşmesinin yorumundan kaynaklı uyuşmazlık veya tereddüt durumları 'yorum davası' ile çözülebilmektedir.. Bu bakımdan, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununa uyarınca işçilerle işverenler arasında hizmet akdinden, toplu iş sözleşmesinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının kesin çözüme bağlanması görev ve yetkisi iş mahkemelerine ait bulunmaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi (4/1-(a)) kapsamında sigortalı çalıştıran özel sektör işyeri işverenlerine yönelik; kayıtlı istihdamın artırılması, gönüllü uyumun ve düzenli prim ödeme kültürünün yaygınlaştırılması, kadınlar, gençler ve engelliler gibi dezavantajlı grupların istihdamının artırılması ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması gibi amaçlarla çeşitli sigorta prim teşviki, destek ve indirimleri bulunmaktadır.

Özel sektör işverenlerinin, çalıştırdıkları sigortalılara ilişkin sigortalının prime esas kazancı üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutarı, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Her ne kadar prim indirimi doğrudan işverene sağlansa da '5 puanlık prim indirimi' uygulamasının öncelikli amacı, istihdamın desteklenmesidir. Bu açıdan bakıldığında sigortalılar, indirimin hali hazırda dolaylı olarak yararlanıcısı konumundadır."

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat IŞIKHAN
Bakan